

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 672/2022-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Krnáč s. r. o., Námestie slobody 2, Banská Bystrica, IČO 47 232 293, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ján Krnáč, proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 9 Tp 39/2022-8 z 12. augusta 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva pokojne užívať majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s ústavnými pravidlami určovania povinností vyplývajúcimi z čl. 13 ods. 1 ústavy, základného práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, zásady rovnosti podľa čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) uvedeným v záhlaví. Navrhuje toto rozhodnutie zrušiť a vrátiť ho okresnému súdu na ďalšie konanie a žiada o náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a priložených listín vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa z 11. novembra 2020 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a uznesením z 2. februára 2022 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie sťažovateľke a [REDAKOVANÉ]. U sťažovateľky bol opísaný skutok (uzatvorenie zmluvy o poskytovaní právnych služieb a dodatku k nej, vystavenie faktúry napriek nenaplneniu skutočností oprávňujúcich na vyplatenie odmeny, pozn.) kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona spáchaný formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona.

3. Uznesením prokurátora Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „prokurátor“) č. k. 1 Kv 79/20/6600-93 z 10. júna 2022 (ďalej len „uznesenie prokurátora“) bolo (i) podľa § 50 ods. 1 písm. a), ods. 2, 4 Trestného poriadku s poukazom na § 96a ods. 9 Trestného poriadku rozhodnuté okrem iného o zaistení nároku poškodeného ([REDACTED]) na náhradu škody na majetku sťažovateľky, a to nehnuteľností (označeného bytu a nebytového priestoru nachádzajúcich sa v katastrálnom území [REDACTED], obec [REDACTED], pozn.), zároveň bol sťažovateľke podľa § 50 ods. 2 Trestného poriadku uložený zákaz nakladania s časťami majetku určenými na zaistenie nároku; (ii) podľa § 50 ods. 1 písm. a), ods. 2, 4 Trestného poriadku v spojení s § 96f Trestného poriadku a s poukazom na § 96e ods. 10 Trestného poriadku rozhodnuté okrem iného o zaistení nároku poškodeného na náhradu škody na majetkových právach sťažovateľky vo fyzickej osobe podnikajúcej pod obchodným menom [REDACTED], advokátka, a to na hnutelnej veci – označené osobné motorové vozidlo zn. Mercedes-Benz C 200 4 Matic, zároveň bol sťažovateľke podľa § 50 ods. 2 v spojení s § 96e ods. 3 Trestného poriadku uložený zákaz akejkoľvek dispozície s týmto vozidlom a podľa § 96e ods. 4 Trestného poriadku jej bolo uložené oznámiť uvedené údaje a vydať potrebné listiny. Sťažovateľka využila riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, o ktorej rozhodol okresný súd prvým napadnutým rozhodnutím z 12. augusta 2022 tak, že sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

4. Z uznesenia prokurátora vyplýva, že s podnetom vyšetrovateľa na postup podľa § 50 ods. 1 písm. a), c), ods. 2 a 4 Trestného poriadku sa prokurátor stotožnil pre splnenie zákonných podmienok. Poškodený vyjadril súhlas s trestným stíhaním, uplatnil nárok na náhradu škody proti obvineným vrátane nemajetkovej ujmy, náhradu škody vyčíslil ako sumu vyplatenej podielovej odmeny vo výške 1 846 419,80 eur, podal návrh na zaistenie svojho nároku do tejto výšky, o ktorú došlo k zníženiu jeho majetku. Prokurátor po zistení, že dosiaľ vykonané dôkazy nasvedčujú dôvodnosti trestného stíhania obvinených, uviedol, že nasvedčujú, čo sa týka dôvodu i výšky, aj dôvodnosti návrhu poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody. Je splnená aj podmienka vhodnosti tohto postupu s ohľadom na povahu skutku, keď stíhanie je vedené pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinností pri správe cudzieho majetku s kvalifikačným znakom spôsobenia škody veľkého rozsahu, pri ktorom Trestný zákon ustanovuje trestnú sadzbu na 10 až 15 rokov trestu odňatia slobody. Z hľadiska podmienky dôvodnej obavy, že uspokojenie nároku poškodeného bude marené alebo sťažované, vyžadovanej Trestným poriadkom účinným do 1. januára 2020 bolo vo vzťahu k sťažovateľke na základe správ bánk a výpisov z účtov zistené, že prostriedky uhradené na základe fakturácie zo strany poškodeného ako odmena za poskytovanie právnych služieb boli následne postupne prevedené vo veľkých sumách aj na bankové účty vedené pre tretie osoby ([REDACTED] a [REDACTED], ktorej spoločníkom a konateľom bol v danom čase aj prvý menovaný) a boli použité na doteraz nezistený účel. Prokurátor zhrnul výsledky finančného vyšetrovania vykonaného na účely zistenia majetkových pomerov obvinených s uvedením hodnoty zisteného majetku. U sťažovateľky je hodnota bytu vo výške 250 000 eur, spoluvlastníckeho podielu na nebytovom priestore vo výške 15 000 eur a motorového vozidla vo výške 22 201 eur. Z odpovedí peňažných ústavov nevyplýva, že obvinení mali na účtoch zostatky v relevantnej výške na zaistenie. Prokurátor uzavrel, že na špecifikovanom majetku obvinených bolo s poukazom na ustanovenia Trestného poriadku rozhodnuté o zaistení nároku poškodeného, a to až do pravdepodobnej výšky škody. Zaistením sa nemení vlastnícke právo

k majetku, len je dočasne obmedzená dispozícia stanoveným spôsobom. Využitie zaist'ovacieho inštitútu vo zvolenom rozsahu sa javí ako adekvátne obmedzenie majetkových práv obvinených v pomere k zamýšľanému cieľu. Hodnota zaistených hnutel'ných a nehnuteľných vecí je primeraná výške škody, ktorá mala byť spôsobená trestnou činnosťou.

5. Okresný súd v napadnutom rozhodnutí zhrnul, že prokurátor nevyhovел s'ťažnostiam obvinených a odstúpil vec sudcovi pre prípravné konanie. Podľa sudcu prokurátor vysvetlil, v čom vidí dôvodnosť obavy, že uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody môže byť marené, resp. s'ťažované. Uviedol podľa sudcu aj konkrétne dôvody a úkony obvinených, podrobne rozviedol, ako sa títo správajú (prevádzali vlastnicke právo k nehnuteľnostiam, resp. disponovali prostriedkami značnej hodnoty na účtoch) s cieľom, ktorý možno označiť tak, že sa snažia „*zmarenia, resp. s'ťaženia pre uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody*“. Poškodený si podľa sudcu riadne uplatnil nárok na náhradu škody, odôvodnil a vyčislil ho, ako aj podal návrh na zaistenie majetku nároku poškodeným na náhradu škody. Podľa sudcu z vykonaného dokazovania možno konštatovať a je zjavné, že obvinení konali spôsobom uvedeným v uznesení prokurátora, reálne marili, resp. s'ťažovali možnosť uspokojovania nároku poškodeného na náhradu škody znižovaním hodnoty svojho majetku. S'ťažovateľka v zmysle správ bankových domov a výpisov účtov prostriedky poskytnuté ako úhradu na základe fakturácie poškodeného za odmenu a poskytovanie právnych služieb následne prevádzala vo veľkých sumách na účty tretích osôb a tie boli použité na nezistený účel. Okresný súd pripomenul zistenia o zostatkoch prostriedkov na účtoch obvinených a o ich majetkových pomeroch. Podľa realizovaného dokazovania je možné konštatovať, že existuje dôvodná obava, že uspokojenie nároku poškodeného bude marené alebo s'ťažované, čo podľa sudcu pre prípravné konanie vyplýva z konkrétnych skutočností úkonov obvinených, ktoré realizovali po spáchaní skutkov za ktoré boli obvinení, resp. po vznesení obvinenia (cielené zbavovanie sa nehnuteľného a hnutel'ného majetku). Návrh na zaistenie majetku obvinených podal oprávnený subjekt a prokurátor zabezpečil pre svoje rozhodnutie i príslušné podkladové materiály. Podľa sudcu prokurátor zaistil nárok poškodeného až do pravdepodobnej výšky a pri rozsahu zaistenia vychádzal z hodnoty takéhoto majetku, ktorá nie je zjavne vyššia ako uplatňovaný nárok zo strany poškodeného. Napokon sudca spomenul preventívnu povahu inštitútu zaistenia nároku poškodeného na náhradu škody, ako aj záujem na zaistení majetku obvineného na účel odškodnenia poškodeného ako legitímny účel zásahu do vlastnickeho práva obvinených prostredníctvom Trestného poriadku. Uložený zákaz nakladania so zaisteným majetkom sú preto obvinení povinní strpieť.

II.

Argumentácia s'ťažovateľky

6. Škoda bola v trestnom konaní poškodeným uplatnená vo výške, ktorá je v rozpore s § 19 ods. 4 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom podniku“), podľa ktorého výška škody je limitovaná maximálne výškou jednoročného príjmu riaditeľa. Na základe takéhoto uplatnenia náhrady škody nie je možné zákonným spôsobom pristúpiť k zaisteniu majetku s'ťažovateľky, čo sudca pre prípravné konanie nevzal do úvahy, s touto otázkou sa žiadnym spôsobom nevysporiadal. Neposudzoval návrh poškodeného na zaistenie majetku v kontexte platnej právnej úpravy a kontexte zabezpečených dôkazov, čo činí napadnuté rozhodnutie arbitrárnym.

7. Napadnuté rozhodnutie súd neodôvodnil tak, aby nebolo svojvoľné a aby bola zaistením majetku dosiahnutá spravodlivá rovnováha medzi sledovaným legitímnym cieľom a základnými právami dotknutej osoby. Porušenie princípu proporcionality spočíva v postihovaní celého zaisteného majetku, ktorého hodnota niekoľkonásobne prevyšuje výšku škody uplatniteľnej podľa zákona o štátnom podniku. Napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky vyslovené Súdnym dvorom Európskej únie, nereflekтуje na nich, absentuje odôvodnenie charakteru zásahu a jeho rozsahu vo vzťahu k sledovanému cieľu a povahy majetkových práv sťažovateľky, do ktorých sa zasahuje.

8. Nebola dôslednejšie preukázaná a odôvodnená dôvodnosť, vhodnosť a existencia obavy zo zmarenia alebo sťaženia uspokojenia nároku na náhradu škody pri použití zaistovacieho inštitútu. Súd sa nezaoberal časovými súvislosťami medzi prevodom prostriedkov a začatím trestného stíhania. Nesprávne hodnotil spôsob fakturácie, pretože ide o fakturáciu poškodenému, nie poškodeného. Strohým konštatovaním súdu nebolo preukázané konanie sťažovateľky, ktoré by malo smerovať k zbaveniu sa jej majetku. Neexistuje u nej žiadna obava zo zmarenia alebo sťaženia uspokojenia nároku poškodeného z jej majetku, pretože po vznesení obvinenia s ním nevykonáva žiadne dispozície a nakladanie s prostriedkami v prvom polroku 2019 nie je možné považovať za dôvod spôsobilý ohroziť nárok poškodeného na náhradu škody. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by po vznesení obvinenia sťažovateľky bolo zistené akékoľvek jej konanie smerujúce k dispozícii s jej majetkom, preto je protiústavné. Nezákonne bolo zasiahnuté napadnutým rozhodnutím do jej majetkových práv vyslovene a jedine z dôvodu, že si v minulosti plnila svoje zmluvné záväzky, v dôsledku čoho previedla časť prostriedkov na účet zmluvných partnerov. Bolo to v čase, keď nemala vedomosť o možnom trestnom stíhaní, čo okresný súd napriek tomu považuje za dôvod na zaistenie jej majetku. V konaní nie je preukázaná súvislosť medzi zbavením sa majetku a ohrozením výkonu rozhodnutia. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia potvrdzuje tvrdenia sťažovateľky o celení a vykonštruovaní trestného stíhania len z dôvodu jej spolupráce s [REDACTED], inak by nebol dôvod poukazovať na jeho meno.

9. Arbitrárnosť napadnutého uznesenia je potrebné vnímať aj z dôvodu, že za trestný čin, ktorý sa sťažovateľke kladie za vinu, Trestný zákon nepripúšťa trest prepadnutia majetku, preto nie je dôvod na zaistenie majetku podľa § 50 ods. 1 Trestného poriadku. Absentujú úvahy, na základe akých dôkazov, skutkových zistení dospel okresný súd k záveru, že u sťažovateľky existuje potreba zaistenia majetku. Nie je z neho možné zistiť, ako a prečo súd vyhodnotil výrok uznesenia prokurátora za primeraný a zákonný.

10. Neexistuje právny dôvod na vydanie napadnutého rozhodnutia, keď nie sú splnené hmotnoprávne podmienky na zaistenie nároku na náhradu škody vo vzťahu k majetku sťažovateľky. Súd nesprávne interpretoval ustanovenia Trestného poriadku, rozhodnutie súdu je nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné. K zaisteniu nehnuteľnosti na zabezpečenie nároku poškodeného možno pristúpiť iba v prípade, ak zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že nehnuteľnosť je nástrojom trestnej činnosti alebo výnosom z trestnej činnosti, ako to vyplýva z § 96a ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľka nadobudla zaistené nehnuteľnosti v roku 2015, teda niekoľko rokov pred tým, ako malo dôjsť k spáchaniu trestného činu (motorové vozidlo v roku 2017), preto ich nemožno považovať za nástroj alebo výnos z trestnej činnosti.

11. Následkom napadnutého rozhodnutia sťažovateľka nemôže so svojím majetkom nakladať, dochádza k výraznému obmedzeniu jej vlastníckeho práva, ktorého podstatným prvkom je možnosť

právne ovládať majetok. Je jej obmedzené disponovať nehnuteľným majetkom a znemožnené užívať motorové vozidlo, ktoré na základe výzvy Úradu pre správu zaisteného majetku odovzdala bez toho, aby boli na to splnené podmienky na jeho vydanie. Zaistenie motorového vozidla bolo realizované v rozpore s výrokom uznesenia prokurátora. Ten považuje za nepreskúmateľný a nevykonateľný, pretože jej ním bolo zakázané vykonávať akékoľvek dispozície s vozidlom, čo možno vnímať len ako zákaz scudzenia vozidla. Bolo tak porušené právo vec držať a užívať.

12. Napadnuté rozhodnutie je nedôvodné, arbitrárne, nerešpektuje prezumpciu neviny a proporcionalitu, keďže sťažovateľku obmedzuje neprimeraným spôsobom vo výkone jej vlastníckych práv vzhľadom na hodnotu zaisteného majetku a výšku škody. Zásah do jej majetkových práv napadnutým rozhodnutím je neopodstatnený, neproporcionálny, nemá zákonný podklad, dostatočné a presvedčivé odôvodnenie a je prejavom svojvôle súdneho orgánu. Okresný súd vykladal zákonné ustanovenia v rozpore s ich účelom, neposkytol dostatočnú odpoveď na podstatné otázky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Podstatou ústavnej sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie práva na spravodlivý súdny proces a práva pokojne užívať majetok (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy) napadnutým rozhodnutím okresného súdu, ktorým zamietol sťažnosť smerujúcu proti rozhodnutiu o zaistení nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom. Sťažovateľka namieta arbitrárnosť, nezákonnosť, nedôvodnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Vzhľadom na nezákonne uplatnenú výšku škody poškodeným, na dobu nadobudnutia a hodnotu majetku sťažovateľky, ako aj na charakter trestnej činnosti kladenej jej za vinu formou pomoci napadnuté rozhodnutie podľa nej neposkytuje spravodlivú rovnováhu medzi legitímnym záujmom poškodeného, ktorý je zaistením sledovaný, a medzi ochranou jej základných práv.

14. Sťažovateľka v dôvodoch sťažnosti spomínala aj porušenie čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nepremietla však toto tvrdenie do návrhu petitu, preto sa aj vzhľadom na jej zastúpenie advokátom ústavný súd touto námietkou osobitne nezaoberal a vnímal ju ako podporu ostatných argumentov. Javí sa, že sťažovateľka mienila namietať porušenie práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ktorého obsah je v zásadne zhodný s ochranou poskytovanou v čl. 20 ústavy.

15. Právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda v prípadoch, pri ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv alebo slobôd v trestnom konaní, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, a preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom

priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 220/07).

16. Ústavný súd, ako aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) považujú označené právo na spravodlivé súdne konanie za „výsledkové“, to znamená, že mu musí zodpovedať proces ako celok (obdobne III. ÚS 33/04, IV. 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08, III. ÚS 421/2016, III. ÚS 855/2016). Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv alebo slobôd v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

17. Sťažovateľkino trestné stíhanie sa nachádza v prípravnom konaní, nie je väzobne stíhaná. V trestnom konaní je dôvodnosť podozrení priebežne preskúmaná, a to aj prokurátorom na základe sťažností proti uzneseniu o obvinení sťažovateľky, a bolo to tak aj pri rozhodovaní o zaistení nároku poškodeného na náhradu škody. Ak by došlo k podaniu obžaloby na sťažovateľku, hneď na začiatku súdneho konania dôjde k preskúmaniu dôvodnosti podozrenia vrátane právnej kvalifikácie. Možnosť brániť sa proti vzneseným obvineniam bude znamenať aj možnosť brániť sa proti uloženiu trestu (riadnymi a mimoriadnymi opravnými prostriedkami) a uloženiu prípadnej povinnosti nahradiť škodu (porovnaj § 287 a § 288 Trestného poriadku), čo má právny vzťah k zaisteniu nároku poškodeného na náhradu škody spôsobenej trestným činom. V priebehu konania má sťažovateľka možnosť využiť v periodických intervaloch aj procesný prostriedok žiadosti podľa § 96f v spojení s § 96e ods. 9, resp. § 96a ods. 8 Trestného poriadku. Orgány činné v trestnom konaní majú navyše povinnosť z úradnej povinnosti skúmať, či nezanikli dôvody na zaistenie nároku [§ 51 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], resp. či jeho rozsah netreba obmedziť (§ 51 ods. 2 Trestného poriadku).

18. Uvedené skutočnosti svedčia v prospech záveru, že ústavný súd by mal pristupovať k preskúmaniu rozhodnutia okresného súdu (ako sťažnostného súdu) o zaistení nároku ako k rozhodnutiu dočasnej a zabezpečovacej povahy vydanému v priebehu prípravného trestného konania zdržanlivo. Prípravné konanie je vykonávané pod priebežným dohľadom prokuratúry, ktorá má dbať na dodržiavanie zákonnosti a ústavnosti. Najzávažnejšie zásahy do základných práv a slobôd v prípravnom konaní v zmysle aktuálneho právneho stavu podliehajú súdnemu prieskumu (väzba, zaistenie majetku, pozn.). Dôvod na zásah v súlade s právomocou zverenou ústavnému súdu čl. 127 ods. 2 ústavy by bol preto založený len výnimočne, ak by došlo k neprípustnému zásahu do základných práv a slobôd sťažovateľky, ktorý by nebol napravený ani pri súdnej kontrole (I. ÚS 66/2021). Z hľadiska procesných garancií súdnej a inej právnej ochrany by muselo ísť o kvalifikovaný procesný exces (zjavná chyba výroku, absencia zákonného podkladu, vydanie nepríslušným orgánom, svojvôľa). Z hľadiska hmotného práva by malo ísť o očividný nepomer medzi sledovaným cieľom a použitými prostriedkami na jeho dosiahnutie.

19. Napadnuté rozhodnutie okresného súdu nenapĺňa spomenuté atribúty umožňujúce konštatovanie kvalifikovaného porušenia označených práv sťažovateľky a následne uplatnenie kasačnej právomoci ústavného súdu po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Je zřejmé, že obsahuje výrok, ktorého znenie stručne vystihuje obsah príslušnej časti jeho odôvodnenia, a je vydané sudcom pre prípravné konanie [§ 191 písm. d) Trestného poriadku] okresného súdu ako orgánom disponujúcim právomocou a príslušnosťou na rozhodovanie. Obsahuje odôvodnenie, v ktorom

reaguje na podstatné sťažnostné argumenty sťažovateľky (o uplatnení nároku poškodeným, o dôkazoch, z ktorých vychádzal, o absencii dôvodnej obavy, o možnosti zaistenia majetku). V odôvodnení napadnutého rozhodnutia ústavný súd nezistil prítomnosť svojvôle [v podobe procesnej, teda hrubé alebo opakované porušenie zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, alebo hmotnoprávnej (meritórnej) svojvôle, teda extrémny nesúlad medzi právnym základom na rozhodovanie vecí a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012)]. V tejto fáze konania sú to primárne orgány činné v trestnom konaní a sekundárne sudca pre prípravné konanie, ktorí vedú najlepšie posúdiť oprávnenosť úkonov trestného konania s priamou znalosťou všetkých skutkových okolností.

20. Pri posudzovaní napadnutého rozhodnutia okresného súdu vo vecnej súvislosti s uznesením prokurátora (m. m. IV. ÚS 350/09) nemožno opomenúť ani preventívnu povahu inštitútu zaistenia majetku, ktorá často spôsobuje, že rozhodnutie nevychádza z hodnoverných a zo spoľahlivých dôkazov, ale zo záverov o pravdepodobnosti nastúpenia určitých následkov, ktoré má ambíciu predvídať. Právne závery Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici vo vzťahu k obave zo zmarenia alebo sťaženia uspokojenia nároku poškodeného na náhradu škody v znení doplnenia okresným súdom napriek skutočnosti, že idú nad rámec daný účinnou právnou úpravou, vychádzajú podľa názoru ústavného súdu z dostatočne konkrétnych okolností prípadu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je primerané tomu, že ide o rozhodnutie o dočasnom zaist'ovacom opatrení a nemožno ho *prima facie* považovať ani za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Hoci nezohľadňuje úplne všetky detaily argumentácie sťažovateľky, v spojení s uznesením prokurátora dostatočne presvedčivo odôvodňuje potrebu zaistenia nároku poškodeného na majetku sťažovateľky aj vzhľadom na popísanú reálnosť hrozby zbavovania sa majetku obvinenými.

21. Ústavný súd pri námietke sťažovateľky o nesprávnom uvedení okresného súdu, že fakturoval poškodený, a nie ona, zdôrazňuje na potrebu vnímania odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu v spojitosti s uznesením prokurátora (pozri napr. IV. ÚS 320/2012, s. 8 a 9 odôvodnenia, II. ÚS 480/2021, bod 104). Zo strany okresného súdu mohlo ísť nanajvýš o nesústredenosť pri formulácii, ktorá nemá žiadny vplyv na ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia.

22. Ústavný súd nevníma v napadnutom uznesení rozmer cielenia alebo konštruovania stíhania sťažovateľky len z dôvodu spomenutia osoby [REDACTED] v odôvodnení, keďže išlo zo strany súdu o opis zisteného skutkového stavu vyplývajúci zo zabezpečených dôkazov, teda nie akosi umelo konštruovaný smerom k spomenutej osobe.

23. Sťažovateľka argumentuje, že nebolo preukázané jej zbavovanie sa majetku. Ústavný súd pri týchto námietkach uvádza, že nie je skutkovým súdom alebo ďalšou inštanciou všeobecného súdnictva. Tieto námietky sa týkajú zhromaždenia dôkazov a ich hodnotenia, ktoré patria v tomto prípade do právomoci orgánov činných v trestnom konaní a súdu. V odôvodnení napadnutého uznesenia ústavný súd nespozoroval z tohto hľadiska prítomnosť svojvôle.

24. V tejto spojitosti sama sťažovateľka vo svojich úvahách priznáva, že o marení alebo sťažení uplatnenia nároku poškodeného majú svedčiť konkrétne okolnosti prípadu a môže ísť o konanie predchádzajúce vznieseniu obvinenia (začatiu trestného stíhania), čo následne podkopáva jej argumentáciu o možnosti zohľadnenia iba jej správania po vzniesení obvinenia. Jej názor zjavne

naráza aj na zákonné znenie § 95 ods. 2, § 96 ods. 2, § 96a ods. 2, § 96c ods. 2, § 96e ods. 2 Trestného poriadku, na ktoré analogicky odkazuje § 96f Trestného poriadku (tie sa v zmysle § 50 ods. 2 primerane aplikujú aj pri zaistení nároku poškodeného), ktorý zjavne pripúšťa aj zaistenie majetku pred začatím trestného stíhania.

25. Ústavný súd prisvedčuje sťažovateľke, že zo strany označeného porušovateľa ide o opatrenie týkajúce sa „užívania majetku“. V podstate ide o obmedzenie dispozičného oprávnenia ako dovolený spôsob obmedzenia vlastníckeho práva. Dodržaná musí byť primeranosť prijatého opatrenia vo vzťahu k sledovanému cieľu determinovanému všeobecným záujmom spoločnosti a ústavne zaručeným právom jednotlivca (IV. ÚS 577/2021).

26. Pri každom zásahu do pokojného užívania majetku musí byť nastolená spravodlivá rovnováha medzi legitímnym záujmom, ktorý je zaistením majetku sledovaný, a medzi ochranou základných práv jednotlivca (rozsudok ESĽP vo veci Bruncrona proti Fínsku, č. 41673/98, § 65 – § 67, 16. 11. 2004). Otázka nastolenia spravodlivej rovnováhy prichádza do úvahy vtedy, ak bol zásah do pokojného užívania majetku zákonný a nebol svojvoľný [pozri Maniscalco proti Taliansku (dec.), č. 19440/10, § 55, 2. 12. 2014]. K nastoleniu spravodlivej rovnováhy ústavný súd dodáva, že o nej nemožno hovoriť vtedy, ak súdnym rozhodnutím dotknutá osoba znáša neprimerané bremeno, pričom treba vziať do úvahy aj povahu zásahu do práva dotknutej osoby, aký je sledovaný cieľ, podstatu práv dotknutých zásahom a tiež postup dotknutej osoby a štátnych orgánov (pozri Karahasanoğlu proti Turecku, č. 21392/08 a 2 ďalšie, § 149, 16. 3. 2021).

27. Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že pri zaistení majetku podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona ide o nárok občianskoprávny, ktorý sa však tiež riadi ustanoveniami druhého odseku čl. 1 dodatkového protokolu [pozri Maniscalco proti Taliansku (dec.), § 54].

28. Ani v tomto smere ústavný súd nezistil neprípustný zásah do označeného hmotného práva sťažovateľky. Zásah do jej práva spočíva v tom, že nemôže nakladať s nehnuteľnosťami a s hnutelnou vecou, ktorých je vlastníčkou, resp. spoluvlastníčkou. Zásah do práva sťažovateľky na pokojné užívanie majetku podľa čl. 20 ústavy má zákonný základ v uvedenom § 50 ods. 1, 2 a 4 Trestného poriadku a vyjadruje všeobecný záujem, legitímny cieľ, a to zabezpečenie (nezmarenie) ochrany práv a slobôd iných (nárokov osôb poškodených trestnými činmi).

29. Ústavný súd neakceptoval výkladovú konštrukciu sťažovateľky k § 96a ods. 9 v spojení s § 96a ods. 1 a k § 96f Trestného poriadku, pretože aj v zákonnej rovine úplne opomína ustanovenie o analogickom aplikovaní týchto ustanovení pri rozhodovaní o zaistení nároku poškodeného (prvá veta § 50 ods. 2 Trestného poriadku). Takýmto nesystematickým a izolovaným výkladom právnych inštitútov nie je podľa názoru ústavného súdu možné založiť dôvodnosť námietky o absencii zákonného podkladu napadnutého rozhodnutia.

30. Namietaný zásah do hmotného práva sťažovateľky nie je podľa názoru ústavného súdu očividne neprimeraný sledovanému cieľu, keďže v okolnostiach sa javí rozumná úvaha o obave zo zbavovania sa majetku, resp. znižovania jeho hodnoty sťažovateľkou. Ani doterajšia dĺžka zaistenia majetku sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu nespôsobuje osebe zjavnú neprimeranosť použitého prostriedku na dosiahnutie sledovaného cieľa. Sťažovateľka predniesla v ústavnej sťažnosti námietky vo vzťahu k primeranosti rozsahu zaistenia majetku opreté hlavne o argument o neprípustnom uplatnení nároku na náhradu škody poškodeným. Tu však ide o otázku

výkladu a aplikácie jednoduchého zákona, na ktorý sú povolané primárne orgány činné v trestnom konaní a súdy, a nie ústavný súd. Z uvedeného je zjavné, že okresný súd ako trestný súd rozhodujúci v merite (o vine a treste a ďalších súvisiacich otázkach tvoriacich meritum) bude mať primárne právomoc rozhodnúť o uvedenom nároku, ktorý poškodený uplatnil v trestnej veci sťažovateľky. Súčasťou tohto rozhodnutia bude nevyhnutne aj právne posúdenie predmetného nároku, t. j. osobitne o tom, či ide o škodu, o iný hmotnoprávny nárok, či ide o nárok uplatniteľný v trestnom konaní, resp. či na uplatnený nárok dopadá zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a pod. Právne posúdenie vyslovené v napadnutom rozhodnutí možno vnímať ako (predbežné) právne posúdenie na účely aplikácie uvedeného zaisťovacieho inštitútu. Ústavný súd dodáva, že pre účely zaistenia nároku poškodeného sa v trestnom konaní vychádza z pravdepodobnej výšky škody (§ 50 ods. 1 Trestného poriadku), ktorá v predmetnej veci sťažovateľky predstavuje sumu 1 846 419,80 eur, ktorá bola ustálená orgánmi činnými v trestnom konaní.

31. Rozsah zaistenia majetku je možné považovať za adekvátny (proporcionálny), vychádzajúc zo zistenia výšky škody a záverov, že sťažovateľka v peňažných ústavoch nemá relevantné zostatky, následkom čoho mohol byť zaistený len majetok opísaný v uznesení prokurátora a napadnutom rozhodnutí (špecifikované nehnuteľnosti a hnutelná vec). Zaistenie majetku v uvedenom prípade je v zásade spôsobilé viesť k účelu, na ktorý je určené, t. j. uspokojeniu nároku uplatneného poškodeným (za predpokladu príslušnej právnej kvalifikácie trestným súdom).

32. Okruh námietok k nevykonateľnosti uznesenia prokurátora ústavný súd považuje za neprípustný, pretože sťažovateľka môže následný postup realizácie uznesenia prokurátora, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť v spojení s napadnutým rozhodnutím okresného súdu, naďalej podrobiť prieskumu orgánov činným v trestnom konaní, resp. súdov. Sťažovateľka neuviedla túto námietku v sťažnosti proti uzneseniu prokurátora. Uznesenie prokurátora ani následný postup orgánov činných v trestnom konaní neoznačila ani za predmet ústavného prieskumu. Neuviedla však ani žiadnu súvislosť ozrejmením, ako jej napadnutým rozhodnutím okresného súdu malo byť nad rámec výroku uznesenia prokurátora (o zákaze vykonávať dispozície s vozidlom) zabránené v užívaní vozidla.

33. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie ústavný súd už len dodáva, že dané právo nie je možné vykladať tak, že by sťažovateľke garantovalo právo na úspech v konaní či zaručovalo rozhodnutie zodpovedajúce jej predstavám. Jeho obsahom je právo na také súdne konanie, v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi za súčasnej aplikácie ústavných princípov. Ústavný súd už mnohokrát vo svojej judikatúre konštatoval, že nesúhlas sťažovateľky so závermi či názormi konajúcich súdov nemôže sám osebe zakladať dôvodnosť ústavnej sťažnosti.

34. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti reprodukuje svoje námietky uvedené v sťažnosti proti uzneseniu prokurátora, s ktorými sa okresný súd stručne, avšak ústavne prijateľne vysporiadal v napadnutom rozhodnutí. Účelom konania pred ústavným súdom je však ochrana ústavnosti, a nie poskytnutie ďalšieho opravného prostriedku umožňujúceho prehodnocovať správnosť záverov všeobecných súdov.

35. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu nebolo možné v tomto momente trestného konania považovať za konečné (definitívne)

rozhodnutie (bod 15 tohto odôvodnenia). Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v rámci predbežného prerokovania v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej neprípustnosti. Navyše na základe vecného prieskumu uskutočneného napriek zásade subsidiarity z dôvodu poskytnutia materiálnej ochrany základných práv a slobôd je zrejmé aj to, že medzi napadnutým rozhodnutím okresného súdu a obsahom sťažovateľkou označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 20 ods. 1 a 5 ústavy v spojení s čl. 13 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení [čo podmieňuje subsidiárny záver o zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

36. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, ústavný súd konštatuje, že označený čl. 12 ods. 1 ústavy má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Ústavný súd v prípade čl. 12 ods. 2 ústavy stabilne judikuje, že tu ide o pozitívny záväzok štátu premietnuť do právneho poriadku tie antidiskriminačné zásady a opatrenia, ktoré uvedený článok obsahuje, a nie je teda priamo aplikovateľný orgánmi verejnej moci Slovenskej republiky v individuálnych prípadoch (III. ÚS 51/08, III. ÚS 316/2011). Ústavný súd preto nemá dostatok právomoci konať a rozhodnúť o porušení uvedenej ústavnej normy v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

37. Po prijatí už uvedeného názoru o možnosti porušenia označených práv zostalo bez významu zaoberať sa ostatnými požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. decembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu